

Kypr

Kypr je z mnoha aspektů nádherný ostrov. Na severu se nachází malý poloostrov Akamas, který je plně panenskou krajinou. Tam nejsou ani cesty. Je to ráj zoologů a botaniků.

Když chce někdo objevit a poznávat skutečný Kypr, musí jít do hor. Je tam krásná příroda i mnoho byzantských kostelů a klášterů. Devět z nich je na seznamu UNESCO. Lidé, kteří žijí v horách, jsou velmi prostí.

V zemi roste středomořský rohovník obecný (slovensky *dub cezmínový*), na kterém roste svatojánský chléb. Lusky se po rozemletí na prášek přidávají do čokolády. Také se z nich dělá sirup, který se používá jako projímadlo (laxans). Ze semen, které jsou 4 v jednom lusku, vznikla jednotka zlata karát. Tvrdá semena jsou zpravidla stejně těžká a již ve starověku se používaly se při vážení zlata, diamantů... Jeden karát je 0,195 g.

HISTORIE

Existují důkazy, že lidé zde žili ještě v době kamenné. Deset tisíc let civilizace na Kypru je daných i tím, že se zde nacházela i měď. I název Kypru je odvozen od latinského slova *cuprum*, což znamená měď. Měď byla v minulosti velmi důležitým artiklem, dokud lidé nevynalezli výrobu železa. Proto cizí okupanti, kteří se vynořovaly jako silnější státy na Blízkém Východě se snažili obsadit a kontrolovat Kypr. Z cizích dobyvatelů tu byli

- Féničané jako první. Po nich přicházeli brutálnější dobyvatelé jako staří Asyřané, kteří byli opravdu velmi krutí.
- **Řeckou identitu** ostrov získal už od mykénských Řeků kolem 1200 př. n. l., ti byli více přátelští a je zřejmé, že ta řecká kultura zde zůstala od té doby (antické archeologické lokality **Salamis** - severní Kypr)

- **Kourion** - západně od Limassolu (založili mykénské osadníci, Římané město nazýval Curium, ve 4. st. se zde rozšířilo křesťanství - pravděpodobně zde sídlil biskup. Po obsazení Araby se biskupství přestěhovalo do města Episkopi. Dnes je zde k vidění mnoho římských památek z křesťanské a předkřesťanské éry (divadlo, agora, baptiserium mozaiky...)
- 6. st. př. n. l. ostrov připojili ke své říši Peršané.
- 333 př. n. l. Alexandr Makedonský, po jeho smrti území jeho velké říše rozděleno mezi tzv. diadochy, o Kypr se vedly boje a pře, nakonec připadl Egyptu - Ptolemaiovcům.
- Od roku 58 př. n. l. až do 4. století po Kristu **ostrov náleží Římské říši**. Římané ostrov připojili ke Kilíkii, dnešní jižní Turecko. Za dob Římanů bylo hlavním městem Kypru město Pafos. Roku 47 př. n. l. Caesar daroval ostrov Kleopatře, poslední vládkyni z rodu Ptolemaiovců. Po její sebevraždě císař Augustus opět vzal Kypr pod římskou nadvládu a dovolil králi Herodovi pronajímat měděné doly židovským těžařům.
- v roce 116 bylo krvavě potlačeno povstání židů na Kypru císařem Hadriánem, židé museli odejít.

Zmínky o návštěvě apoštolů na Kypru:

- Apoštol Pavel - *Sk 13,3-14,28* Průběh tzv. první misijní cesty je nám znám pouze ze Skutků apoštolských. Pavel společně s Barnabášem a Janem (Markem) se vypravili z Antiochie v Sýrii na Kypr. Potom se přeplavili do Perge v Pamfýlii, kde se však Marek od nich odloučil.
- Barnabáš (společník apoštola Pavla) a Marek - *Sk 15,39* Před začátkem tzn. druhé misijní cesty vznikla neshoda mezi Pavlem a Barnabášem. Barnabáš vzal s sebou Marka a odjel lodí na Kypr, zatímco Pavel vzal s sebou Silase a vydal se navštívit církevní obce v Sýrii a Kilíkii; navštívil Derbe a Lystru, kde již misionářsky působil.
- 488 se našly na Kypru Barnabášovy ostatky. Lidé na Kypru i navzdory apoštolské návštěvě zůstali věrní pohanství až na židy, kteří zde těžili měď.

Křesťanství na Kypru

Kypr byl christianizován ve 4. století, stavěly se zde kláštery a kostely, navštívila ho také svatá Helena, matka císaře Konstantina a založila klášter ve Stavrovouni.

- Od konce 5. století **kyperská církev spadá pod Konstantinopol** - ne pod bližší Jeruzalém nebo Antiochii, arcibiskup získává speciální privilegia: místo biskupské berly nosí královské žezlo, purpurový plášť jako císař a podepisuje se červeným císařským inkoustem
- 649 vpád Arabů, další tři století zde společně žijí křesťané a muslimové, bitvy svádějí na moři, na pevnině relativní klid.
- **Křížové výpravy**: Kypr měl strategickou polohu pro křížové výpravy - byl odrazovým můstkem a dodával křížácké bojovníky na ochranu byzantských zájmů a zároveň byl i útočištěm poražených muslimských šlechticů. Rozvíjel se obchod s nově založenými křížáckými státy a s

Benátkami. Od Konstantinopole byl Kypr izolován (ke konci 12. století) - nadvláda seldžuckých Turků, Izák Komnenos se prohlásil kyperským císařem. Třetí křížová výprava - **Richard lví srdce** - porazil Komnena, ostrov prodal templářům.

- Kolem **1260 se ostrov dostal do rukou Lusignanů** (Guy Lusignan byl bývalý jeruzalémský král francouzského původu), ti zavedli feudální panství a svrchovanost římskokatolické církve, ortodoxní duchovní osunuti do horských vesnic. 1291 vybudováno z přístavu a vesnice město Famagusta. Postavili krásné chrámy - **katedrála sv. Mikuláše ve Famagustě**, kde byly členové lusignanské dynastie korunováni na krále Jeruzaléma. Průčelí katedrály postaveno podle vzoru katedrály v Remeši v raně gotickém slohu, stavba dokončena 1326. Po obsazení města Osmany katedrála přestavěna na mešitu Laly Mustafy paši, dodnes nese gotickou pečeť.

Za vlády Lusignanů vzniklo i opatství premonstrátů v Kyrenei.

- 14. století Benátčané - byli posledními křesťanskými vládci Kypru, bohatství ve Famagustě, krvavé spory a nepokoje s Janovany (vyplenění Famagusty)
- **1570 přišli Turci**, zabili poslední Benátčany, Kypřané osmanskou nadvládu zpočátku vítali, protože neměli Benátčany v lásce
- v 17. st. sultán oficiálně uznal řeckého arcibiskupa hlavou řecko-kyperské komunity
- 1821 osmanský sultán dává popravit pravoslavného arcibiskupa, tři biskupy stovky dalších Řeků - **začátek boje Řeků za nezávislost**.
- Od roku 1878 až do roku 1960 byl ostrov **kolonií Velké Británie**.
- V 50. letech boj za sjednocení Kypru s Řeckem. Prvním prezidentem Kypru byl arcibiskup Makarius. Biskup Makarius se snažil trochu vyrovnat situaci mezi Turky a Řeky. Makarius zemřel na infarkt. Existují spekulace, že ho otrávil.
- 1960 vyhlášena nezávislost Kypru, 1974 obsazena část Kypru Turky, 1983 vyhlášena Severokyperská turecká republika uznávaná jen Tureckem.

<http://www.horcicneznko.sk/Cyprus/Cyprus%20vseobecne.html>

Zajímavosti

Na Kypr většina turistů jezdí kvůli koupání, i když třeba v zimě se dá v horách lyžovat. Nejnavštěvovanější jsou na Kypru ale pláže 😊 Největší z nich je mezi městečkem Agia Napa a Protaras na východě ostrova. Jeskynní cesta („Cave-Path“) je zajímavá stezka z Protarasu k mysu Greco (Cape Greco). Jako výchozí bod je nejlepší Konnos-Beach. (Na klikaté cestě z jižního cípu Protaras dolů na pláž se nachází několik parkovacích míst). Odtud vede stezka podél útesů, bizarních skalních útvarů, malého kostelíku Agioi Anargyroi, Lovers Bridge (skalní útvar ve tvaru mostu) a kolem několika piknikových míst až na Cape Greco, jihovýchodní výběžek Kypru. Na cestu si vezměte pořádné boty, žabky rozhodně šikovné nejsou.

Pohoří Tróodos

Města

FAMAGUSTA

- (řecky Αμμόχωστος, Ammóchostos; turecky Mağusa) je město na východě Kypru, ve stejnojmenné zátocce. Má okolo 35 000 obyvatel. Město bylo založeno ve 4. století př. n. l. pod názvem Arsinoe podle královny Arsinoé II., později bylo díky svým písčným plážím pojmenováno Ammóchostos („skryté v písku“), název byl převeden do latiny jako Famagusta. Rybářská vesnice získala na významu poté, co se sem v 7. století přestěhovali obyvatelé zaniklého města Salamis a vyrostlo zde bohaté obchodní středisko Středozeří. Obchodníci z celé Evropy a blízkého východu obchodovali právě v tomto městě a také řada církevních řádů si zde založila svoje kostely a kláštery. Po dobytí Kypru Benátčany byla Famagusta v roce 1489 vyhlášena hlavním městem ostrova a tento status si udržela dalších 82 let. Následně spadla Famagusta společně s celým Kyprem do tureckých rukou. Turci na Kypr přinesli svůj způsob života. Kostely byly hromadně přestavovány na mešity, objevovali se kavárny a také typické arabské bazary. Turecká nadvláda skončila v roce 1878, kdy byla nahrazena britskou koloniální vládou. Dnes je opět město Famagusta součástí Turecka, respektive Severokyperské turecké republiky,

Othellova věž

Asi nejznámější městskou pamětihodností je tzv. Othellova věž. Tato pevnost získala svůj název díky Williamu Shakespearovi, který sem zasadil děj hry Othello. Ve skutečnosti se však jedná o benátskou pevnost, kdysi chránící město Famagusta a její přístav. Pevnost je součástí systému hradeb a pevností postavených v letech 1500–1550. U vstupu do pevnosti si můžete prohlédnout mramorovou desku s vyobrazením znaku námořní benátské republiky: okřídleného lva. Uvnitř stavby je dobře dochovaný prostor kuchyně a jídelny postavené již někdy kolem roku 1300. Pro toto období jsou typické klenuté oblouky a masivní zdivo. Z vrcholu Othellovy věže je nádherný výhled na Famagustu a přilehlý přístav. Samotné hradby chránící město Famagusta jsou místy až 20 metrů vysoké a 9 metrů silné. Kromě Othellovy věže se z původního opevnění dochovala i Mořská brána (Porta del Mare) z roku 1496 opět zdobená benátským lvem a brána Ravalin (Akkule Bastion). Další dvě brány se nazývají Djanboulat a Nová brána. Ty však nejsou původní, ale pocházejí až z dob britské nadvlády nad

Kyprem.

Katedrála svatého Mikuláše - mešita Lala Mustafa Pasha

Katedrála svatého Mikuláše (St. Nicholas) je největší středověkou stavbou ve Famagustě. Se stavbou se začalo kolem roku 1300 a byla dokončena asi o sto let později. Na této unikátní budově je znát, že na její stavbu dohlíželi francouzští architekti, kteří katedrále vtiskli typické evropské prvky. Stavba je tak často přirovnávána k francouzské katedrále v Remeši. V roce 1571 provedli noví turečtí vládcové Kypru na katedrále drastické úpravy. Nechali ji přestavět na mešitu a v souladu se svým náboženstvím odstranili všechny výjevy lidských bytostí, které stavbu zdobily. Nenávratně tak byly zničeny sochy, obrazy, fresky, ale i zdobená vitrážová okna. Dnešní oficiální název stavby je mešita Lala Mustafa Pasha. Stejný osud postihl i kostel svatého Petra a Pavla. Tato stavba z roku 1359 byla přeměněna na mešitu jménem Sinan Pasha. Během britského období budova začala sloužit jako sklad brambor a obilnin a dnes v jejích zdech můžete najít veřejnou knihovnu. Kromě těchto dvou nejznámějších církevních staveb nabízí Famagusta bezpočet dalších křesťanských chrámů a mešit. Turistické centrum zdarma rozdává mapky, kde je vyznačené jejich umístění a také krátký popis jejich historie.

Archeologické vykopávky antického města Salamis

Nedaleko Famagusty se nachází archeologické vykopávky antického města Salamis. To pochází přibližně z roku 1.100 př.n.l. a často bývá popisováno jako kyperské Pompeje. Dnes si zde můžete prohlédnout ruiny kdysi výstavních staveb jako je římské divadlo, obrovské lázně a také gymnasion,

což je předchůdce dnešních fitness center. Na celé lokalitě se nachází i obrovské množství mramorových soch. Všechny tyto sochy spojuje fakt, že nemají hlavu. Ty byly odstraněny ranými křesťany, když se fanaticky snažili zničit vše pohanské. Stejný vandalský osud postihl i mozaiky zdobící vily místní honorace a veřejné budovy. Naštěstí se jich několik málo zachovalo a tak si je můžete prohlédnout. Od roku 1952 je Salamis chráněnou kulturní památkou a stále zde probíhají vykopávky. Má se za to, že větší část města je stále ukryta pod zemí.

MĚSTO AYIA NAPA

Městečko Ayia Napa je pojmenované podle místního stejnojmenného kláštera. Ten byl postaven v 16. století jako domov pro prastarou ikonu zobrazující Pannu Marii. Pověst říká, že neznámý lovec stíhal svoji kořist na zatím neprobádané území Kypru, když najednou se mu v hustém lese zjevila ona posvátná ikona. Na památku této události postavili na místě nálezu klášter, kde je ikona dodnes uchována. Až do roku 1790 byli mniši z kláštera jedinými obyvateli Ayia Napa. Teprve v tomto roce se do oblasti přistěhovalo asi 20 lidí z řecké Soluně a staly se tak prvními civilními občany Ayia Napa. Klášter dnes stojí ve středu města, nedaleko hlavního náměstí, které je dnes plné nočních klubů, barů a restaurací

MYS GRECO a mořská příšera

Asi deset minut jízdy od Ayia Napa se nachází chráněný přírodní park Mys Greco (Cape Greco, Cavo Greco). Tento mys je hojně navštěvovaný turisty, kteří oceňují zdejší krásnou neporušenou přírodu a kochají se nádhernými výhledy na moře ze skalních vrcholů podél kyperského pobřeží. Mezi zdejší oblíbené atrakce patří mladíci, kteří se pro Vás za menší poplatek vrhnou z útesu do neklidných mořských vod. Podle místních rybářů je Cape Greco domovem mořské příšery z Ayia Napa, kterou oni sami nazývají „To Filiko Teras“, což se dá do češtiny přeložit jako „přátelská příšera“. Toto monstrum ještě zatím nikomu neublížilo, ale občas se stává, že rybářům potrhá síť. Mnoho místních obyvatel, ale i turistů by dalo ruku do ohně za to, že tuto nestvůru spatřili na vlastní oči. I když existuje řada fotografií i krátkých filmů zachycujících mořského netvora, jeho existenci se zatím nepodařilo prokázat. Podle zoologů by se mohlo jednat o druh mořského krokodýla nebo přerostlého mořského hada. Lidé, kteří monstrum spatřili, však jeho vzhled popisují jako křížence delfína a draka.

PAFOS

Přímořské letoviště Paphos (Pafos) najdete na jihozápadním pobřeží Kypru. Paphos byl kdysi hlavním městem celého ostrova, což dnes připomíná řada památek a mytologických bájí svázaných s tímto místem. Pozůstatky antického Paphosu se nacházejí v části zvané Kato Paphos (Nižší Paphos) umístěné podél mořského pobřeží, stejně jako hotely, penziony a soukromé apartmány, takže drtivá většina starověkých památek a staveb leží v docházkové vzdálenosti. Městečko Paphos leží asi jeden kilometr směrem do vnitrozemí a oproti pobřežní části Kato Paphos je ta vnitrozemská mnohem klidnější a také si stále zachovává autentickou kyperskou atmosféru. Pokud tedy budete mít dost barů, klubů a restaurací se západoevropskou kuchyní, Paphos je pravým místem pro chvíli relaxace a ochutnání typických kyperských jídel. V Kato Paphos panuje mírné subtropické klima takže letní sezóna a skvělé počasí zde trvá celých osm měsíců, od dubna až do listopadu. I v prosinci zde však můžete narazit na dny, kdy teplota neklesne pod 20°C. V červenci a v srpnu můžete naopak čekat vlny veder. Vítr sem vane horký pouštní vzduch se Sahary a tak teploty nad 40°C během dne nejsou ničím výjimečným.

Paphos a Afrodita

V dobách antiky byl Paphos vyhlášený jako místo pro uctívání bohyně krásy a lásky Afrodity. Ta podle pověsti po svém zrodu z mořské pěny vstoupila poprvé na suchou zemi právě na Kypru nedaleko Paphosu. Místo kde se její nohy poprvé dotkly země, se dnes nazývá Petra tou Romiou a je oblíbeným výletním místem. Podle historiků byla Afrodita v Paphosu uctívána již před rokem 700 př.n.l., kdy se o jejím kultu zde zmiňuje i Homér ve svém slavném eposu Odyssea. Archeologické nálezy však ukazují, že předchůdkyně Afrodity, jakási starověká fénická bohyně plodnosti zde byla uctívána již kolem roku 3.000 př.n.l. Kult plodnosti a lásky má tak v Paphosu tradici dlouhou 5.000 let.

Paphoské mozaiky Paphos

Nejvýznamnější antickou památkou v Kato Paphos jsou starobylé tzv. Paphoské mozaiky. Ty kdysi zdobily výstavní vily místní elity a pocházejí z rozmezí 5.-3. století př.n.l. Většinou zobrazují výjevy ze starobylých řeckých bájí, často s motivy boha vína a slavností Dionýsa. Z dob antiky se v Paphosu dochovaly i ruiny chrámu zasvěceného bohyni Afroditě a také římská agora a tzv. Asklepion, což byl předchůdce dnešních nemocnic. Taková kombinace chrámu a místa, kde léčili kromě víry i lékaři. Pokud se vydáte asi dva kilometry za město Paphos narazíte na tzv. Hrobky králů. Toto zajímavé pohřebiště sloužilo k ukládání ostatků vysokých městských úředníků a obchodníků. Nejstarší hrobky pochází ze 4. století př.n.l, ty nejnovější jsou o 700 let mladší. Hrobky jsou zdobené dórskými sloupy a barevnými freskami. Jejich podoba by se dala přirovnat ke klasickým řeckým chrámům, avšak umístěných podzemí.

V Paphosu také najdete několik raně křesťanských památek. Mezi nejznámější patří tzv. **Pavlův kámen**. Apoštol Pavel totiž navštívil Paphos během 1. století n.l. O nepřilíh vřelém přivítání místní komunitou uctívá Afrodity svědčí fakt, že Pavlův kámen je podle pověsti ten samý, ke kterému byl světec přivázan a zbičován za urážku bohyně a šíření nové víry, křesťanství. Kostel Saint Solomi je významný díky svým katakombám s nádhernými freskami z 12. století. Před vchodem do tohoto kostela stojí posvátný strom, který má zázračné uzdravovací účinky. Každému kdo do jeho větví pověsí prosbu s žádostí o uzdravení a upřímně se pomodlí v kostele, ustane jeho trápení se zdravím. Deset kilometrů za Paphosem se nachází klášter Agios Neophytos. Ten svým návštěvníkům nabízí nádherné byzantské fresky a také uměle vysekané jeskyně, kde kdysi bydlel uznávaný poustevník, po němž zdědil klášter své jméno. Nejvýraznější dominantou Paphosu je bezpochyby mohutná pevnost umístěná v městském přístavu. Na jejím místě, kdysi stávala byzantská pevnost chránící důležitý

obchodní uzel na Kypru. V roce 1222 ji však znatelně poškodilo zemětřesení a následně byla v roce 1570 rozebrána Benátčany. Po dobytí ostrova osmanskými Turky byla pevnost znovu vystavena a v této podobě zde stojí dodnes.

Pláže poblíž Famagusty - zajímavosti Pláž Lara je známá jako **Želví pláž**. Právě tento kousek kyperského pobřeží si vybraly různé druhy želv ze středomoří jako místo pro snůšku svých vajec. Proto zde v létě můžete narazit na klece zabořené v písku, které chrání křehká želví vajíčka. Ideálním způsobem jak se na tuto pláž dostat, je využít služeb výletních lodí každodenně odplouvajících z přístavu v Paphosu. Pláž Latchi se nachází na poloostrově Akamas asi tři kilometry daleko od klidné vesničky Polis. **Latchi** je skvělým místem, kde můžete utéct od ruchu okolních letovisek. Pláž je oblíbená mezi šnorchlisty a podél pobřeží můžete objevit pár skvělých taveren se zaměřením na přípravu mořských plodů a ryb.

LARNAKA

Město Larnaca (Larnaka, Iskele) je nejznámějším letoviskem na kyperském pobřeží. Kromě vytíženého přístavu se asi 4 kilometry za městem Larnaca nachází i největší letiště na ostrově Kypr. Blízko letiště se nachází solné jezero, které se přes zimu stává domovem pro obrovská hejna plameňáků. V letních měsících je jezero vyschlé a oblast je zcela bez života. Na místech dnešního města Larnaca stávalo dříve fénické město Kition. To bylo založeno již ve 13. století př.n.l., ale svoji výslednou podobu získalo až po ničivém zemětřesení v 9. století př.n.l., kdy jej jeho feničtí obyvatelé zcela přestavěli. Pozůstatky tohoto starověkého města si můžete prohlédnout asi jeden kilometr za Larnacou. Za zmínku zde stojí především obrovské hradby (tzv. kyklopské) a také soubor pěti chrámů. Více o historii Kitionu se dozvíte v oblastním archeologickém muzeu, které také vystavuje artefakty nalezené na jeho území. Další místní oblíbenou pamětihodností je podzemní kaple Ayia Phaneromeni. Ta je tvořena jeskyní se dvěma komorami a podle historiků kdysi sloužila jako hrob fénického hodnostáře. Kapli se připisují magické léčebné schopnosti. Stavbu stačí třikrát obejít do kola a poté nechat na mříži u jižního okna kousek svého oblečení nebo chomáč vlasů a Vaše zdravotní problémy by měly zmizet.

Kostel svatého Lazara

Každý správný křesťan by během pobytu v Larnace neměl vynechán návštěvu kostela svatého Lazara (Agios Lazaros, Ayios Lazaros). Tento nádherný pravoslavný kostel byl postaven na konci 9. století jako důstojný svatostánek pro uložení ostatků svatého Lazara, bratra Marie a Marty. Kostel je vyzdobený krásnými ikonami ve zlatých rámech a je nejdůležitějším poutním místem pro křesťany na Kypru.

I muslimové však mají na Kypru své poutní místo. Tím je komplex Hala Sultan Tekke, který zahrnuje mauzoleum, minaret, hřbitov a především mešitu Umm Haram. Umm Haram byla nevlastní matkou a kojnou proroka Mohammeda a právě svatyně na Kypru je místem jejího posledního odpočinku. Stavba byla dokončena v roce 1817 a dnes je tento komplex budov třetím nejposvátnějším místem pro vyznavače islámu. Muslimové po sobě zanechali na Kypru i další dvě významné stavby: pevnost v městském přístavu postavenou roku 1625, která dnes slouží jako muzeum a také akvadukt ve stylu starých antických staveb z roku 1745.

LIMASSOL

Pobřežní město Limassol (Lemesos, Limasol, Leymosun) je s 228.000 stálými obyvateli druhým největším městem na Kypru (podle jeho rozlohy je Limassol suverénně největším kyperským městem. Řadí se mezi největší a nejdůležitější obchodní přístavy ve Středoziemním moři. Rozvoj cestovního ruchu v Limassolu se datuje od roku 1974. V tomto období přišla Kyperská republika o důležitý přístav Famagusta a nedaleká letoviska Varosha a Kyrenia, které dnes leží v turecké části ostrova. Jejich úlohu zčásti převzal Limassol.

Byzantský hrad

Asi nejzajímavější památkou ve městě Limassol je byzantský hrad postavený někdy kolem roku 1000.n.l. Dnes v budově hradu najdete muzeum středověku s dobře zpracovanou expozicí. Co sem však každoročně láká zástupy především britských turistů je fakt, že tento hrad se stal svědkem slavné svatby anglického krále Richarda Lví Srdce. Ten se na hradě zastavil během křížové výpravy do svaté země, do Jeruzaléma, v roce 1191. Jeho vyvolenou byla Berengarie Navarrská, která svého (budoucího) muže do Jeruzaléma doprovázela. Během svatebního obřadu na Limassolském hradě byla zároveň korunována anglickou královnou. Pokud se zajímáte o starší dějiny Kypru, určitě si nenechte ujít návštěvu Archeologického muzea. To vystavuje exponáty z období neolitu až po římskou nadvládu nad ostrovem. Prohlédnout si můžete pravěké kamenné nástroje a keramiku. Z dob Římanů se dochovaly zlaté šperky, mince a zajímavá kolekce mramorových soch.

Hrad Kolossi

Zajímavé památky se však nacházejí i za hranicemi města Limassol. Asi 14 kilometrů západně směrem na letovisko Paphos stojí středověká pevnost, hrad Kolossi. Ten byl postaven ve 13. století jako sídlo mocného řádu templářských rytířů. Po jejich pádu přešel hrad do vlastnictví Johanitů, kteří mu v polovině 15. století dali nynější podobu. Kolossi je skvělou ukázkou středověké obranné architektury a také místem odkud dýchá romantika starých rytířských časů.

Antické město Kourion

Pokud od hradu popojedete dalších pět kilometrů na západ, dostanete se na archeologické naleziště, kde je odkryto antické město Kourion. Kourion je nejzajímavější a největší komplex antických památek na Kypru a jelikož zde vykopávky stále probíhají, neustále jsou nacházeny nové budovy a menší artefakty. Celému komplex starověkého Kourionu dominuje **řecko - římské divadlo z 2. století n.l.**, které se stále používá k pořádání divadelních festivalů. Dům Eustolios byl kdysi výstavní soukromou vilou. Ta byla v raně křesťanském období přestavěna na veřejný rekreační komplex s lázněmi. Dnes si zde můžete prohlédnout krásné mozaiky z 5. století n.l. Ze stejného období pocházejí i zdejší raně křesťanské baziliky a další domy s nádhernou mozaikovou výzdobou. Kilometr západně od hlavní části vykopávek se nachází sportovní stadion z 2. století n.l. Jestliže budete chtít vidět ještě víc antických ruin, dva kilometry západně od stadionu se nachází chrám zasvěcený Apollónovi Hylates. Tento bůh byl ochráncem lesa a patronem města Kourion. Dnes je chrám zčásti zrekonstruovaný a tak si můžete udělat poměrně přesnou představu, jak asi kdysi vypadal.

Amathus - sídelní město kyperských králů

Nachází se východním směrem od Limassolu. Podle legendy zde nechal Theseus těhotnou Ariadnu, když se chystal na souboj s Minotaurem na Krétě. V tomto městě byl velice silný kult bohyně Afrodity, o čemž svědčí několik chrámů zasvěcených této bohyni. Kromě nich si můžete prohlédnout i mětskou akropoli (chrámový okrsek) a agoru (veřejné prostranství). Zpřístupněno je zde i několik starověkých hrobek.

NIKÓSIE

Nikósie (Lefkosia, Lefkosa) je největším a zároveň hlavním městem ostrova Kypr. Nikósie leží v samotném centru ostrova na řece Pedieos. Nikósie je sídelním městem kyperské vlády stejně jako hlavním centrem obchodu na celém Kypru. Od roku 1974 je Nikósie rozdělena na **dvě části: řeckou a tureckou**. V současnosti je tak jediným hlavním městem na světě, které je rozdělené mezi dva státy. V jižní části města patřící ke Kyperské republice (tzv. řecká část) žije trvale přes 300.000 obyvatel, zatímco v severní části Nikósie patřící do turecké části Kypru žije necelých 90.000 lidí. Od 3. dubna 2008 opět spojena v jedno město, i když mezi jednotlivými částmi se stále může přecházet jen ve vybraných místech.

Jižní kyperská Nikósie

Jižní část města patřící Kyperské republice je centrem obchodu a vzdělání celého Kypru. V této části města najdete Kyperskou univerzitu, obchodní centra západního stylu a také centrály obrovských mezinárodních společností. Všechny výdobytky moderní civilizace najdete v nových částech města. Ty se neustále rozrůstají kolem středověkých benátských hradeb, které chrání historické a pro turisty nejzajímavější části Nikósie. Benátčané postavili tyto hradby v letech 1567 - 1570. V době jejich vzniku byly hradby silné až 4,5 metru a zdobily je tři brány, kterými se vstupovalo do města. Nejznámější a nejdobnější brána jménem Famagusta je dnes používána jako sídlo městského kulturního centra. Srdcem jižní části Nikósie je náměstí Eleftheria (Svoboda) se stejnojmenným monumentálním pomníkem. Z tohoto náměstí vede ulice Ledra. Pokud se po ní vydáte, dorazíte k nejvíce živé části starého města s úzkými uličkami, občůdky se suvenýry a kavárnami.

Arcibiskupský palác umístěný na náměstí Arkhiepos Kyprianos je oblíbenou zastávkou turistů. Tato stavba sice vypadá jako pozůstatek středověké architektury, ale pravda je taková, že budova byla postavena v roce 1956 jako velice zdařilá napodobenina v benátském stylu. V paláci se nachází **Byzantské muzeum**, které vystavuje největší sbírku náboženských ikon na světě. Hned vedle arcibiskupského paláce se nachází pozdně gotická katedrála svatého Jana z roku 1662. Uvnitř této stavby můžete obdivovat nádherné fresky z roku 1736. Kostel Panagia Fanomerani také umístěný ve staré části Nikósie byl postaven roku 1872 ze zbytků středověkého hradu a kláštera. Již od začátku byl projektován jako místo posledního odpočinku pro kyperského biskupa a jeho příznivce, kteří byli v roce 1821 zavražděni Turky během velkého povstání řeckých obyvatel. Zajímavé je i muzeum Leventis mapující vývoj města od prehistorických dob až po současnost.

Severní (turecká) Nikósie

Severní část hlavního kyperského města je mnohem klidnější než jih a také si zachovává více svůj

starobylý ráz. Všechny zajímavosti o této části města se dozvíte v turistické kanceláři umístěné v Kyrénské bráně. Na cestu Vás zdarma vybaví i mapkou města s navrženými pěšími trasami kolem nejznámějších památek severní Nikósie - Lefkosie. Těm bezpochyby vládne **mešita Selimiye**. Tato mešita kdysi byla výstavní gotická katedrála (1209 - 1326) zasvěcená svaté Sofii, kde byli korunováni všichni kyperští králové. Po dobytí ostrova Turky byly strženy obě věže katedrály a místo nich vyrostly dva minarety. Vnitřní křesťanská výzdoba stavby byla zcela zničena a nahrazena nevýraznou islámskou výzdobou. Dnes je mešita Selimiye hlavním náboženským svatostánkem v severní části Kypru. Kousek od mešity stojí tzv. Bedesten. Ten kdysi tvořily dva **křesťanské kostely, které byly násilně přestavěny na živý turecký bazar** (trh). Pár bloků západně od Bedestenu najdete „památku“, která nerozlišuje mezi křesťany a muslimy. Komplex Buyuk Hammam je vyhlášenými lázněmi jejichž služby vyhledává řada místních i turistů. Můžete se zde napařit v parní lázni a poté si užít výbornou masáž.

MĚSTO KYRENIA

Kyrenia (Girne) je vzkvétajícím pobřežním letoviskem na severním pobřeží Kypru. Díky své poloze v turecké části Kypru není ještě zcela zasažená cestovním ruchem jako letoviska na jihu a tak si zde můžete užít opravdu klidnou relaxační dovolenou. Pláže v Kyrenii jsou tvořené jemným pískem a ani v nejvyšší letní sezóně nebývají přeplněné. Městečko Kyrenia je plné historických budov a pozůstatků středověkých věží a hradeb, které společně s úzkými uličkami a lemovanými krámkami dotváří prázdninovou atmosféru střediska. I když může Kyrenia působit poněkud ospalým dojmem po setmění jako by nabrala druhý dech a díky restauracím a barům nabízejícím program až do časných ranních hodin určitě není o zábavu nouze. Během dne byste určitě neměli vynechat návštěvu zdejšího trhu. Zde si můžete nakoupit čerstvou zeleninu a ovoce, stejně jako rukodělné výrobky a netradiční suvenýry. Okolí Kyrenie je obklopené nádhernou neporušenou přírodou, která je skvělým místem pro pěší i cyklistické výlety. Podél pobřeží i v nedalekém pohoří je více jak 220 kilometrů turistických tras.

Hrad Kyrenia

Oblíbeným cílem výletů v Kyrénii je místní hrad Kyrenia. Ten byl postaven již v 7. století na obranu města před arabskými nájezdníky. V průběhu staletí byl hrad několikrát dobyt a následně přestavěn. Současná podoba pochází z roku 1489, kdy k celé stavbě byly přistavěny i její obranné věže. Do hradu se vstupuje po mostě, který se klene nad příkopem. Tento příkop byl až do 15. století naplněn vodou a zlepšoval tak obranu celého hradu. Uvnitř hradu dnes najdete byzantský kostel a hrobku osmanského admirála Sadik Pashi. Přístupné jsou i hradní věže a rozsáhlé sklepení. Zlatým hřebem prohlídky hradu je návštěva Muzea vraku. Zde je uchována jedna z nejstarších lodí vytažených z mořského dna. Podle historiků loď pochází z helénského období, která ztroskotala pravděpodobně někdy kolem roku 288 př.n.l. Vrak lodi je 15 metrů dlouhý a je vyrobený z jeruzalémské borovice. Ve vraku také bylo nalezeno na 400 amfor a 29 mlýnských kamenů, které loď vezla jako svůj náklad.

LETOVISKO PROTARAS

Oblast letoviska Protaras najdete na východní straně Kypru, kde zabírá asi 5 kilometrů dlouhý úsek pobřeží nedaleko bývalého správního centra Kypru, města Famagusta. Dějiny Protaras jako turistického střediska se začínají psát na počátku 80. let minulého století. Tehdy kyperská vláda rozhodla o zbudování hotelů v Protaras, které se mělo stát klidnější dovolenkou variantou k pět kilometrů vzdálenému rušnému Ayia Napa. Než se z Protaras stala dovolenkou oblast, jednalo se

prakticky neobydlenou část Kypru s krajinou, které dominovaly větrné mlýny. Ty zde stojí dodnes a podílí se na atmosféře celého městečka, které díky nim působí opravdu starobyle. Potarasu se také někdy přezdívá „Země větrných mlýnů“. Archeologické vykopávky probíhající v Protaras odhalily, že zde již v řecko-římském období (58 př.n.l – 395 n.l.) stávalo město jménem Lefkola. To bylo za dob antiky jedním z nejdůležitějších přístavů na Kypru.

Protaras je klidná rekreační oblast lákající především mladé páry a rodiny s dětmi. Pláže jsou zde vyhlášené a každoročně oceňované Modrou vlajkou udělovanou Evropskou unií za čistotu pláží. Hlavní městská pláž se jmenuje Fig Tree Bay (Fíkovníková pláž) s čilým životem a dobře vybaveným střediskem vodních sportů. Pokud máte raději klidnější místa, můžete zamířit severně od Protaras na Skoutaris Beach. Ta je vyhlášená svými klidnými vodami, velmi vhodnými pro šnorchlování a objevování podmořského života. Celé pobřeží a místní pláže lemují dobře vybavené hotelové komplexy se zaměřením na poskytování all inclusive služeb. Kromě hojnosti jídla a pití svým návštěvníkům nabízí i sportovní vybavení (tenisové kurty, posilovny) a často také lázeňská centra a další přídatkové služby jako jsou kadeřnictví a hlídání dětí.

Kam na výlet v Protaras

Kromě celodenního lenošení na pláži a využívání hotelových služeb můžete z Protaras vyrazit i na zajímavé výlety. Pokud rádi spoléháte na vlastní nohy, vydejte se na pěší procházku podél pobřeží, které je celé lemováno menšími i velkými jeskyněmi, kde můžete nafotit zajímavé fotky.

V okolí Protaras také existuje několik „naučných“ turistických stezek. Barevné mapky s vyznačenou cestou dostanete v městské turistické kanceláři a také v některých hotelích. Velice oblíbené jsou v Protaras **lodní výlety**. Nejčastěji se vyráží na nedaleký mys Greco. Ten je chráněnou přírodní památkou a krom lodního výletu se sem můžete vydat i na pěší nebo automobilový výlet.

Varosha - Město duchů

Dalším místem kam vždy v letní sezóně míří lodě s výletníky je město Varosha na turecké straně Kypru. Varosha vyrostla v 70. letech jako výstavní turistické letovisko určené pro rozmlsané návštěvníky z evropského kontinentu. V roce 1974 však bylo náhle obsazeno tureckou armádou a od té doby leží v tzv. nárazníkové zóně mezi řeckou a tureckou částí Kypru. Za těch více jak 30 let, kdy bylo letovisko zcela opuštěné, se z něj stalo opravdové město duchů a zajímavý tip na výlet na Kypru. Celá Varosha působí dojmem, jako kdyby byla opuštěná teprve nedávno. I když se budovy již začaly rozpadat, stále za výlohami autosalónů uvidíte vystavené vozy. Menu nábrežních restaurací visí na svém místě a hotelové pokoje i po 30 letech čekají na nové hosty. V současné době se kyperská a turecká vláda domlouvají na úplném znovuootevření Varoshy na její totální rekonstrukci. Město duchů tak možná bude brzo minulostí.

Jídlo a pití v Protaras

Nabídka denních restaurací v Protaras je poměrně pestrá avšak s jednou vadou na kráse. I když zde najdete spoustu fast foodových restaurací, pizzerií, restaurací v americkém nebo dokonce japonském stylu, klasickou řecko-kyperskou tavernu v Protaras nepotkáte. Pokud byste chtěli ochutnat **typické místní jídlo**, musíte zajet do vesničky **Paralimni**, kousek od pobřeží, kde je dostatek tradičních taveren i barů s kyperskou hudbou.

Pláže v Protaras Jak již bylo řečeno, návštěvníky do Protaras nejvíce lákají zdejší nádherné pláže. Nejznámější a také nejrušnější je Fig Tree Bay (**Fíkovníková pláž**). Ta svůj název získala podle osamělého fíkovníku umístěného rostoucího na okraji pláže. Podle pověsti jej sem přivezli dobyvatelé z východu na počátku 17. století a od té doby hlídá pláž a přilehlé pobřeží. Právě kolem Fíkovníkové pláže se v Protaras začaly stavět první hotely a dodnes je tento zlatavý kousek pobřeží považován za jeden z nejkrásnějších na Kypru. Jen pár set metrů od pláže se nachází malý ostrůvek, kam mohou zdatnější plavci doplatvat a prozkoumat jej. Na Fig Tree Bay Beach samozřejmě najdete i výborné středisko vodních sportů provozující například windsurfing, vodní lyžování a paragliding. Pláž je od 10 do 18 hodin hlídána plavčíky. Mnohem klidnější pláží v Protaras je **Green Bay**. Zde sice najdete půjčovnu lehátek a slunečníků, ale to je z vybavení pláže všechno. Klid zde nenarušují silné vodní skútry ani čluny a lidí zde je také o poznání méně. Příčinou je možná fakt, že cesta na pláž Green Bay není jako jedna z mála značená a tak se musíte doptat místních, kteří Vám ukážou správný směr.

Pláž Kapparis

Pláž Kapparis najdete severně od Protaras. Kapparis je velmi oblíbená mezi místními usedlíky, kteří se chtějí vyhnout turistickému ruchu v jižních částech letoviska. I když leží Kapparis prakticky na samotě má poměrně dobré zázemí. Dva kilometry severně od mysu Greco najdete pod skalní stěnou nádhernou pláž jménem **Kannos**. Má jemný zlatavý písek a tyrkysově modré moře. Tento kousek pobřeží je každoročně oceňován Modrou vlajkou EU. Díky vysokým skalám v okolí pláže je zde prakticky bezvětrí a i s vlnami se setkáte jen vzácně. Pláž Kannos je navíc vybavena WC, šatnami, sprchami a sportovním centrem s širokou nabídkou vyžití. Během dne je zdejší pobřeží hlídáno profesionálními plavčíky. Dalšími oblíbenými plážemi jsou Louma, Pernepa P, Sirena Bay a Protaras. Pláž v Protaras je umístěná v centru stejnojmenného městečka a kromě výborného zázemí je i zcela bezbariérová a přizpůsobená pro potřeby lidí se sníženou pohyblivostí.

POHOŘÍ NA KYPRU

POHOŘÍ TROODOS

Nejvyšší horou pohoří Troodos je hora Olympus, vysoká 1952 metrů nad mořem. Je zároveň také nejvyšší horou Kypru. Návštěvníci by měli strávit nejméně týden v pohoří Troodos, aby měli dostatek času vychutnat si krásy hor a poznat místní faunu a flóru. Pohoří je pokryto borovicemi a je křížováno tisícerými horskými silničkami a cestami. Staré kláštery a kostely pocházející z období přibližně 15. století se ukrývají mezi horami. Jsou zdobeny krásnými freskami. K cestování v oblasti Troodos se doporučuje používat raději vlastního automobilu než hromadné dopravy. Troodos se rozděluje na tyto oblasti:

1. Troodos Central Centrální oblasti dominuje **hora Olympus**, okolo které jsou vybudovány turistická stanoviště. Od začátku ledna do konce března můžete na hoře Olympus lyžovat. Pro turistiku je nejlepším obdobím jaro a léto. Hlavním turistickým centrem oblasti je vesnice Pano Platres. V městečku Troodos najdete pouze pár restaurací. V jeho okolí je v horách ukryto velké množství malých horských vesniček, ve kterých turisté naleznou většinou jen pár restaurací a ubytovacích zařízení. Kromě horské turistiky se tu můžete projet na koni nebo si půjčit horská kola. Pro děti tu byl postaveno obrovské hřiště. **Prodromos** je malinká vesnička západně od Troodos. Je **nejvýše položenou vesnicí na ostrově Kypr**, a to ve výšce 1400 metrů nad mořem. **Vesnice Omodos je hlavním centrem výroby vína.** Kolem dokola pokrývají hřebeny kopců vinice a mezi nimi se krčí tradiční kamenné domky. Neobvyklé je, že vesnička Omodos byla vystavěna kolem byzantského **kláštera Moni Timiou Stavrou** (klášter Svatého kříže), který byl vybudován okolo roku

1150 a v 19. století byl renovován. Dnes v klášteře naleznete restaurace, obchůdky se suvenýry a s vínem. Nedaleko odtud stojí klášter ze 13. století **Trooditissa**. Byl vystavěn u jeskyně, ve které byla objevena překrásná magická ikona. Ikonu střežily do konce života dva poustevníci.

2. Marathasa Valley Údolí Marathasa je známé proto, že zde **vyvěrají teplé prameny**. Údolím protéká řeka Setrahos a vtéká do zátoky Morfou. Nejvíc na vás údolí zapůsobí, pokud jím budete projíždět od severu. Obzvláště na konci cesty, kdy se před vámi vynoří krásné obrazy horských vesniček. **Vesnice Pedoulas** se nachází v jižní části údolí a je hlavním turistickým centrem.

Minerální voda zpracovávaná v tomto městečku se prodává po celém Kypru. V dolní části osady byl vystavěn v roce 1474 kostel archanděla Michaela – the **Church of Arhangelos Mihail**. Ve vesnici Kolopanayiotis si můžete udělat příjemnou zastávku na cestách po okolí a občerstvit se v restauraci nebo navštívit byzantský kostel. Kostel **Agios Ioannis Lambadistis** se nachází v kopcovitých serpentínách. Pochází z doby mezi 11. a 15. stoletím a patří mezi jeden z nejlépe zachovaných troodoských kostelů. Uvnitř zdobí kostel nádherné barevné fresky. Nejkrásnější z nich pochází ze 13. století. V latinské kapli zobrazuje nejlépe zachovanější freska Akathistose a návrat Magi.

Nejbohatší a nejznámější kyperská náboženská skupina má sídlo v klášteře - The Panagia of **Kykkos Monastery** ve vesničce Kykkos. Zakladatel kláštera byl Isaiah, který žil v 11. století poblíž kláštera v malé jeskyni. Legenda říká, že jednoho dne při lovu potkal Isaiah byzantský administrátor Kypru Manouil Voutomytis. Isaiah ale odmítl s Voutomytisem mluvit, což Administrátora velmi rozzlobilo. Později postihla Lefkosii epidemie a Voutomytis onemocněl. Vzpomněl si na poutníka Isaiaha a dal pro něj poslat se slovy odpuštění. Dal Isaiahovi poslední šanci pod podmínkou, že ho uzdraví. Mezi tím přišel k Isaiahovi Bůh a poradil mu, že Voutomytis musí dát na Kypr přinést obrázek Svaté panenky Marie z Konstantinopole. Ikona byla namalována apoštolem Lukášem. Obrázek byl na Kypr dovezen s požehnáním Alexiose I. Komninose, byzantského panovníka v Konstantinopoli. Panovník byl poté uzdraven. Od té doby je obrázek ochraňován v kykkoském klášteře. Klášter je vyzdoben překrásně barevnými mozaikami.

Další zajímavostí Kykkosu je Byzantské muzeum, jehož sbírka byzantských předmětů je opravdovým pokladem. Prohlídka muzea vám může zabrat i několik hodin.

Za návštěvu stojí ještě **hrobka arcibiskupa Makariose III.**, která je umístěna asi 2 kilometry od Kykkosu na kopci Throni. Pod kopcem naleznete ikonu zobrazující panenku Marii. Výhled do okolní přírody je úchvatný.

3. Údolí Solea - The Solea Valley Údolím Solea protéká řeka Karyiotis, která je lemována spoustou restaurací a tábořišť. V hlavní vesnici **Kakopetria** naleznete banku, benzínovou stanici, ubytovací a restaurační zařízení. V překladu znamená název vesnice kaki petra – „zlý kámen“. Legenda vypráví, že žulové kameny přinášely vesničanům štěstí. Jednoho dne, možná v průběhu zemětřesení, se však jeden balvan utrhá a zavalil šťastný pár mladých lidí. Od té doby se vesnice jmenuje Kakopetria. **Agios Nikolaos tis Stegis** – kostel svatého Nikolase leží asi 3 kilometry od vesnice. Pochází z 15. století a jeho střecha byla vyrobena speciálně tak, aby kostel ochránila před velkým množstvím sněhu. Překrásné fresky zdobí kostel zobrazují například Pannu Marii kojící Jezulátko. Před tím, než budete uvnitř kostela fotografovat požádejte o souhlas. Asi 10 kilometrů od Kakopetrie naleznete **kostel Panagia Forviotissa**, který patří mezi památky chráněné mezinárodní organizací UNESCO. Kostel je zdoben překrásnými zachovalými freskami. Styl a motiv fresek zobrazuje několik uměleckých generací. Vybavení kostela pochází většinou ze 14. a 15. století.

Přírodní rezervace Troodos

Tato přírodní rezervace se rozkládá ve stejnojmenném pohoří Troodos a zabírá plochu 93 km². Rostou zde především borovice černé a pinie. Rezervace má pro Kypr vysoký ekologický, rekreační, hydrologický a geologický význam. Vyskytuje se zde mnoho endemických rostlin, z nichž má 12 druhů zcela výjimečnou hodnotu. V parku je také spousta možností k rekreačním aktivitám, například místa vyhrazená pro pikniky, kempování, zimní sporty atd. Informační centrum pro turisty a zájemce o ochranu životního prostředí najdete 200 m západně od Troodos Paltia (Square).

POHOŘÍ KYRENEIA (PENTADAKTYLOS)

Toto pohoří se nachází na severní straně ostrova a jeho hlavní výhodou je, že severní část chrání před horkým vzduchem z Afriky. Proto když toto pohoří překročíte, rozprostře se před vámi mnohem zelenější část ostrova a ovzduší zde bude taky příjemnější. Pohoří je porostlé piniovými lesy, cypřiši a vavříny. Jeho druhé jméno **Pentadaktylos znamená v překladu pět prstů** a na leteckých pohledech poznáte proč. (Někdo si to jméno může plést, a tak se setkáte s mnoha variacemi jako třeba *Pendaktylos* nebo podobně, ale správně je to *Pentadaktylos* – Πενταδάκτυλος).

Pohoří Kyreneia sehrálo důležitou roli během obsazování severního Kypru tureckým vojskem. Turci se vylodili na severním pobřeží a pohoří tvoří jakousi ochrannou zeď, která by za normálních okolností dokázala hlavní město Lefkosii a další části ostrova ochránit. Před Lefkosíí je totiž jen jeden jediný přírodní průchod pohořím, který kdyby byl dostatečně chráněný, Turci by nikdy nemohli pohoří překonat. Dostatečně chráněný ale nebyl.

Dnes je stěna tohoto pohoří směrem k Lefkosii využívána k propagandě a provokaci řeckých Kypřanů. Byla zde totiž z kamenů vytvořena obrovská turecká vlajka, která je z řecké části dobře viditelná, v noci dokonce světélkuje.

Pamětihodnosti

Památky UNESCO:¹⁾

- Choirokoitia
- Palaipafos
- Nea Pafos
- Tombs of the Kings
- Agios Nikolaos Tis Stegis
- Panagia Phorviotissa
- Panagia tou Araka
- Agios Ioannis (St. John) Lampadistis Monastery
- Panagia tou Moutoulla
- Timios Stavros (The Holy Cross) in Pelendri
- Church of Archangelos Michael
- Timios Stavros (The Holy Cross) Agiasmati
- Panagia Podythou
- Church of the Transfiguration of the Saviour

Kyperské kláštery

MAPA KYPERSKÝCH KLÁŠTERŮ

2)

Komplex deseti kyperských klášterů je zahrnutý mezi památky UNESCO – devět z nich je v oblasti Nikosie, jeden v oblasti Limassolu.³⁾

Do klášterů je vstup většinou zdarma, očekává se dobrovolný příspěvek.

- Klášter Ayios Nikolaos tis Stegis (St. Nicholas of the Roof) u obce Kakopetria 34°58'38"N 32°53'22"E. Otevřeno bývá denně kromě pondělí a státních svátků od 9 do 16 hod., v neděli od 11 do 16 hod. Jedná se o jediný klášterní kostel na Kypru, který je datovaný do 11. století – nejstarší dochované písemné zmínky o tomto byzantském klášteře jsou ale až z konce 13. a začátku 14. století. Jako klášter přestal fungovat na konci 19. století a dnes slouží jako vesnický kostel a poutní místo. Fresky v kostele jsou z období dlouhého přes 600 let – od 11. do 17. století. Kostel se také označuje jako muzeum byzantské malby.

- Klášter sv. Jana / Ayios Ioannis (St. John) Lambadhistis Monastery, u obce Kalopanayiotis 34°59'32"N 32°49'49"E Otevřeno Zima (léto) PO-SO 9-13 a 15 (16)-17(18) hod., NE 9-17(18). Jedná se o skupinu kostelů (kaplí) z 11. až 15. století, fresky pochází z 11.-14. století. Fresky na Latinské kapli (kolem r. 1500) jsou kombinací byzantského a italského renesančního stylu – jedná se o nejucelenější sadu obrazů tohoto smíšeného stylu na Kypru. V areálu kláštera je i budova, kde se lisoval olej.

- Klášter Panayia (Panny Marie / The Virgin) Phorviotissa (Asinou) u obce Nikitari 35°02'47"N 32°58'24"E
- Klášter Panayia (Panny Marie / The Virgin) tou Arakou u obce Lagoudhera 34°57'55"N 33°00'25"E
- Klášter Archangelos Michael – další z troodoských klášterů v blízkosti vesničky Pedhoulas 34°58'01"N 32°49'44"E
- Klášter Panayia (Panny Marie / The Virgin) tou Moutoulla u obce Moutoullas 34°59'02"N 32°49'30"E
- Panayia (The Virgin), Moutoullas (Panagia tou Moutoulla) 34° 59' 2.4" N, 32° 49' 30" E
- Panayia (The Virgin) Podhithou (Podithou), Galata 34° 59' 49.2" N, 32° 53' 52.8" E
- Stavros (Holy Cross) Ayiasmati, Platanistasa 34° 56' 45.6" N, 33° 2' 38.4" E

- Church of Ayia Sotira (Transfiguration of the Savior), Palaichori 34° 55' 22.8" N, 33° 5' 38.4" E
- Timios Stavros (Holy Cross), Pelendria (Limassol) 34° 53' 45.6" N, 32° 58' 1.2" E
- Klášter **Kykkos** 34°59'2.4"N, 32°44'27.6"E – nejznámější a nejbohatší klášter ostrova uprostřed pohoří Troodos. Klášter je zasvěcený Panně Marii. Původně pochází z 11-12. století, ale z původní architektury se téměř nic nedochovalo, protože první klášter shořel. Mozaiky a fresky však byly rekonstruovány. Na požádání Vám ukáží velice cenou sbírku ikon. Nejcennější je Panagia – tuto ikonu prý namaloval evangelista svatý Lukáš (Agios Loukas). Ikona je považována za příliš vzácnou, a proto je pokryta stříbrem, na kterém je reliéfní vyobrazení ikony samotné. Ikona je ve svatyni z želvoviny a stojí před ikonostasem. První prezident Kyperské republiky, arcibiskup Makarios III, zde sloužil jako novic. Podle jeho přání byl pohřben na vrcholu Throni, 3 km západně od kláštera, a nedaleko od jeho rodné vesnice Panayia. Klášter je hojně navštěvován i pro svou blízkost k Cedrovému údolí.

- Klášter **Trooditissa** 34°54'46.44"N, 32°50'17.88"E – klášter ležící uprostřed vinic na samém vrcholku pohoří Troodos ve výšce 1380 m n. m. Klášter se pyšní ikonou Panny Marie, kterou údajně namaloval svatý Lukáš. Ikona se sem dostala z Malé Asie během obrazoborectví v 8. století, kdy sem byla přenesena, aby unikla zničení. Klášter byl vystavěn v 10. století na místě původní jeskyně s ukrytou ikonou. Původní klášter byl poničen Osmany v 16. století a v 19. století vyhořel kvůli neopatrnosti od svíčky.

- Klášter Macheras (Machairas) 34°56'26.16"N, 33°11'27.24" E - nachází se na severu pohoří Troodos. Jeho vznik se datuje do počátku 12.století. Jistě Vás zaujme svým ikonostasem a freskami.
- Klášter Chrysorrogiatissa (Chrysoroyiatissa) 34°54'36.36"N, 32°37'6.96"E - i zde údajně pobýval biblický Lukáš, který zde prý namaloval fresku. Klášter je zasvěcen Bohorodičce s granátovým jablkem.
- Klášter v Agia (Ayia) Napa 34°59'21,,N 33°59'58"E - zasvěcený Bohorodičce z Napa. Klášter se nachází v centru města a byl založen ve 12. století. Pyšní se kašnou a slouží jako ekumenické centrum pro Kypr.

Katolické kostely

[Klikněte pro podrobnější mapu:](#)

<http://www.cypruscatholicchurch.org/cities>

- Kostel Svatého Kříže v Nikosii (Church of the Holy Cross - Nicosia) - Paphos Gate
- Kostel sv. Kateřiny v Limassolu (Church of St. Catherine - Limassol)
- Kostel Milosrdné Panny Marie v Larnace (Church of St. Mary of the Graces - Larnaca)
- Chrisopolitissa Church and Saint George - Paphos a Saint Demetrios Church - Polis. Tyto kostely patří k pravoslavnému biskupství Paphos a je v nich sloužena latinská katolická liturgie a anglikánská.

Katolické kaple

- Nicosia (Terra Santa chapel in Terra Santa college)
- Kyrenia (kaple sv. Alžběty - Chapel of St. Elizabeth)
- Prodromos (kaple sv. Josefa - Chapel of Saint Joseph)
- Troodos (kaple Panny Marie - Chapel of Saint Mary)

Kuchyně na Kypru

Ubytování

- <http://www.kypr-dovoleny-ubytovani.cz/kyprpartmanubytovani101.html>
- <http://bit.ly/1HDIZzQ>

1)

<http://whc.unesco.org/cyprus2009/index-en.html>

2)

http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_painted_churches_in_Cyprus

3)

<http://whc.unesco.org/en/list/351>

From:
<http://cesty.in/> - **Cestovatelské stránky**

Permanent link:
<http://cesty.in/kypr>

Last update: **2020/10/09 23:14**

